

Besluit van de Vlaamse Regering over het peilbeheer op onbevaarbare waterlopen en grachten

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, artikel 21, vervangen bij het decreet van 26 april 2019;
- het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.2.2 en 1.7.2.1.1.;
- de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 20.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft positief advies gegeven op 29/11/2022.
- De MINA-raad, de SALV en de SERV hebben advies gegeven op (datum).
- De Raad van State heeft xxx advies gegeven op xxxx, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op het volgende motief:

- De Blue Deal en het Vlaams klimaatadaptatieplan bevatten acties om de verdroging in Vlaanderen aan te pakken, waaronder de ontwikkeling van een instrument peilbeheer.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
- het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikel 1. Aan artikel 21 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2019, wordt een punt 30° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“30° de wet onbevaarbare waterlopen artikel 21, 3°, voor de onbevaarbare waterlopen en hun aanhorigheden én voor de publieke grachten en hun aanhorigheden.”.

Art. 2. Aan artikel 25 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2009 en het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2021, wordt een punt 19° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“19° de wet onbevaarbare waterlopen artikel 21, 3°, voor de onbevaarbare waterlopen en hun aanhorigheden én voor de publieke grachten en hun aanhorigheden.”.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Art. 3. Aan artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen worden een punt 11° tot en met 15° toegevoegd, die luiden als volgt:

“11° peilbeheer: het uitoefenen van invloed op de waterstanden van het oppervlaktewater en onrechtstreeks ook op de grondwaterstanden in een afgebakend gebied door het peil van de onbevaarbare waterlopen en grachten te sturen via regelbare constructies op waterlopen of grachten door een waterbeheerder;

12° bandbreedte: de bovengrens en benedengrens waarbinnen het peil in een onbevaarbare waterloop of gracht kan variëren;
13° peilregeling: de bandbreedtes in een onbevaarbare waterloop of gracht en de periodes waarin de voormelde bandbreedtes door de waterbeheerder ingesteld en bewaakt worden;
14° peilzone: een deelgebied waarin een uniforme peilregeling ingesteld wordt;
15° regelbare constructie: een installatie (pompgemaal, stuw ...) op een waterloop, waarmee het peil van een waterloop gestuurd kan worden.”

Art. 4. In hetzelfde besluit worden een artikel 26/1 tot en met 26/4 ingevoegd, die luiden als volgt:

“Art. 26/1. §1. De waterbeheerder voert een peilbeheer in overeenstemming met de doelstellingen van het integraal waterbeleid, vermeld in artikel 1.2.2 van het gecoördineerd decreet van 15 juni 2018.

§2. De waterbeheerder houdt bij het peilbeheer rekening met onder andere de taakstellingen inzake milieu, natuur, landschap, economie en waterveiligheid die er bestaan in de peilzones.”

Art. 26/2. §1. De waterbeheerder neemt de nodige initiatieven om tegen 1 januari 2027 te kunnen beschikken over een goedgekeurd peilbesluit voor alle gebieden waar het oppervlaktewaterpeil kunstmatig geregeld wordt én waar natuur, landbouw en andere functies specifieke eisen stellen aan het peilbeheer.

Een peilbesluit als vermeld in het eerste lid, bevat al de volgende elementen:

- 1° de peilregeling voor de peilzones in het gebied waarop het peilbesluit van toepassing is, rekening houdend met de taakstellingen, vermeld in artikel 26/1, tweede lid, van dit besluit, die in het gebied gerealiseerd moeten worden;
- 2° in voorkomend geval de wijze waarop de peilregeling veranderd is ten opzichte van een vorige versie;
- 3° een peilkaart met daarop de begrenzing van het gebied waarop het peilbesluit betrekking heeft, en met de peilzones waarin de verschillende peilregelingen gelden die met het peilbesluit ingesteld worden;
- 4° een toelichting bij het besluit die al de volgende elementen bevat:
 - a) een overzicht van de onbevaarbare waterlopen en de grachten in het gebied én de regelbare constructies op de voormelde waterlopen en grachten die de waterbeheerder kan inzetten om de peilregeling te realiseren;
 - b) de wetgeving die voor het peilbeheer in het gebied in kwestie relevant is, en de wijze waarop daarmee is omgegaan;
 - c) de geïdentificeerde taakstellingen, vermeld in artikel 26/1, tweede lid, van dit besluit, die in het gebied gerealiseerd moeten worden;
 - d) een grondige motivering van de peilregeling, waarbij rekening gehouden wordt met de verschillende belangen in het gebied;
 - e) de peilinstellingen voor de regelbare constructies die ingezet worden om de peilregeling te realiseren;
 - f) de meetpunten die in het gebied aanwezig zijn of aangebracht worden om de peilregeling te monitoren;

- g) de gegevens over de milieueffectrapportage, vermeld in artikel 4.3.7 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

§2. Waterbeheerders kunnen voor een bepaald gebied samen het initiatief nemen om een peilbesluit als vermeld in paragraaf 1, op te stellen. De waterbeheerders maken in een overeenkomst de noodzakelijke afspraken over de uitvoering van de verschillende taken die nodig zijn om een peilbesluit als vermeld in paragraaf 1, op te stellen, en over de kostenverdeling. De voormelde waterbeheerders wijzen een van de betrokken waterbeheerders aan als coördinerende waterbeheerder om het voormelde peilbesluit op te stellen. De voormelde afspraken kunnen gewijzigd of opgezegd worden op de wijze die in de voormelde overeenkomst bepaald is.

§3. Als dat noodzakelijk is om de doelstellingen te halen van het integraal waterbeleid, vermeld in artikel 1.2.2 van het gecoördineerd decreet van 15 juni 2018, of van het natuurbeleid, vermeld in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, kan de minister de gebieden en de onbevaarbare waterlopen en grachten aanwijzen waarvoor de waterbeheerder of waterbeheerders, vermeld in paragraaf 1 en 2, een peilbesluit moeten opmaken.

In het geval, vermeld in het eerste lid, wordt het peilbesluit, vermeld in paragraaf 1, door de waterbeheerder aan de minister ter goedkeuring voorgelegd binnen een termijn die de minister bepaalt. Als verschillende waterbeheerders aangewezen worden om een peilbesluit als vermeld in paragraaf 1, op te stellen voor hetzelfde gebied, is paragraaf 2 van toepassing. Als de aangewezen waterbeheerder of waterbeheerders niet tijdig een peilbesluit als vermeld in paragraaf 1, aan de minister voorleggen, kan de minister een instantie aanwijzen die het voormelde peilbesluit opstelt conform de procedure, vermeld in dit besluit.

§4. Een peilbesluit als vermeld in paragraaf 1, is bindend voor de waterbeheerders, vermeld in paragraaf 1 en 2, en de eigenaars en gebruikers van de onroerende goederen die in het gebied liggen waarop het voormelde peilbesluit betrekking heeft.

Art. 26/3. §1. In dit artikel wordt verstaan onder afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage: de subentiteit van het Departement Omgeving die bevoegd is voor de milieueffectrapportage.

§2. De waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, van dit besluit, stelt een oriëntatienota op via een participatief traject met lokale actoren en gebruikers die al de volgende elementen bevat:

- 1° de peilregeling die actueel is ingesteld met een kaart van het gebied waarop die peilregeling betrekking heeft, en, in voorkomend geval, de zones waarin de verschillende bestaande peilregelingen gelden;
- 2° de aanwezige regelbare constructies om de actuele peilregeling te realiseren, en de gehanteerde peilinstellingen van de voormelde regelbare constructies;

- 3° de wetgeving die relevant is voor het peilbeheer in het gebied in kwestie;
- 4° de geïdentificeerde taakstellingen, vermeld in artikel 26/1, tweede lid, van dit besluit;
- 5° een kaart met daarop de begrenzing van het gebied waarvoor de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder een peilbesluit als vermeld in artikel 26/2, §1, van dit besluit, wil opmaken;
- 6° de aanmelding voor het voorgenomen project-milieueffectrapport, vermeld in artikel 4.3.4, §1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

§3. De waterbeheerder of de coördinerende waterbeheer vraagt advies aan de volgende instanties over de oriëntatienota, vermeld in paragraaf 2:

- 1° het college van burgemeester en schepenen van de gemeenten waarop het peilbesluit, vermeld in artikel 26/2, §1, van dit besluit, betrekking heeft;
- 2° de overige waterbeheerders die waterlopen of publieke grachten beheren in het gebied in kwestie en die niet bij de oriëntatienota betrokken zijn;
- 3° het Agentschap voor Natuur en Bos;
- 4° het Departement Landbouw en Visserij;
- 5° het Agentschap Onroerend Erfgoed als een cultuurhistorisch landschap als vermeld in artikel 2.1, 22°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, deel uitmaakt van het gebied waarop het peilbesluit, vermeld in artikel 26/2, §1, van dit besluit, betrekking heeft, of daaraan paalt;
- 6° in voorkomend geval de afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage;
- 7° de deputatie van de provincie(s) waarin het grondgebied ligt waarop het peilbesluit betrekking heeft;
- 8° de Vlaamse Milieumaatschappij;
- 9° de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk als het peilbesluit, vermeld in artikel 26/2, §1, van dit besluit, van toepassing is op waterlopen die gebruikt worden voor de onttrekking van de productie van water, bestemd voor menselijke consumptie;
- 10° de CIW;
- 11° in voorkomend geval een ander gewest, een andere lidstaat van de Europese Unie of de federale overheid als uit de aanmelding, vermeld in paragraaf 2, 7°, blijkt dat het project aanzienlijke effecten kan hebben voor mens of milieu in andere lidstaten van de Europese Unie of in verdragspartijen bij het Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband, ondertekend in Espoo op 25 februari 1991, of in andere gewesten, of als de bevoegde autoriteiten van die lidstaten, verdragspartijen of gewesten daarom verzoeken.

De waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, bezorgt de documenten, vermeld in artikel 26/3. §2, aan de adviesinstanties, vermeld in het eerste lid. De voormelde adviesinstanties geven advies binnen zestig dagen nadat ze de adviesvraag, vermeld in het eerste lid, hebben ontvangen. Als er geen advies wordt verleend binnen de voormelde termijn, kan aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

De afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage, neemt een beslissing over de opstellers van het project-MER, vermeld in artikel 4.3.6. van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en deelt

haar beslissing aan de initiatiefnemer mee aan de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, van dit besluit, binnen zestig dagen nadat ze de adviesvraag heeft ontvangen.

§4. Op basis van de adviezen, vermeld in paragraaf 3, wordt de oriëntatienota, vermeld in paragraaf 2, aangepast waar dat nodig is. Op basis van de voormelde oriëntatienota maakt de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, een ontwerp van peilbesluit op.

Voor de goedkeuringsprocedure van het peilbesluit worden de volgende documenten opgesteld:

- 1° een ontwerp van peilregeling, een peilkaart en een toelichting bij het peilbesluit als vermeld in artikel 26/2, §1, tweede lid, 4°, van dit besluit, dat gebaseerd is op de oriëntatienota, vermeld in paragraaf 2, en een gemotiveerde afweging van de taakstellingen, vermeld in artikel 26/1, tweede lid, van dit besluit. Er wordt een overzicht toegevoegd van de knelpunten die met de bestaande inrichting van het gebied of met de bestaande regelbare constructies niet of niet volledig opgelost kunnen worden;
- 2° een actieplan om de knelpunten, vermeld in punt 1°, te remediëren, met daarin de maatregelen die daarvoor nodig zijn, de vermelding welke waterbeheerder of andere instantie de voormelde maatregelen neemt en binnen welke termijn dat gebeurt;
- 3° een passende beoordeling als vermeld in artikel 36ter, §3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, of een VEN-toets als vermeld in artikel 26bis van het voormelde decreet;
- 4° een ontwerp van project-milieueffectrapport, een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting als vermeld in artikel 4.3.3, §3, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, of een m.e.r.-screeningsnota als vermeld in artikel 4.3.3, §2, van het voormelde decreet.

In voorkomend geval wordt het gemotiveerde verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting, vermeld in het tweede lid, 4°, ingediend bij de afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage. De definitieve beslissing over de voormelde ontheffing wordt toegevoegd aan het ontwerp van peilbesluit.

§5. Over het ontwerp van peilbesluit, vermeld in paragraaf 4, en, in voorkomend geval, over het project-MER wordt een openbaar onderzoek georganiseerd door de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2.

De waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, en de betrokken gemeenten maken het openbaar onderzoek uiterlijk de dag voor de begindatum van het openbaar onderzoek bekend op een opvallende plaats op hun website(s) die voor bekendmakingen geëigend is, én op het consultatieportaal van de Vlaamse overheid.

Het gemeentebestuur hangt minstens aan het gemeentehuis gedurende zestig dagen vanaf de dag voor de begindatum van het openbaar onderzoek een bekendmaking op die al de volgende gegevens bevat:

- 1° de begindatum en de einddatum van het openbaar onderzoek;
- 2° een korte omschrijving van het doel van het openbaar onderzoek;
- 3° de website waar het ontwerp van peilbesluit, vermeld in paragraaf 4, raadpleegbaar is;
- 4° de termijn waarin opmerkingen over de documenten die ter inzage gelegd zijn, ingediend kunnen worden, en de wijze waarop dat gebeurt.

§6. Bezwaren en opmerkingen over het ontwerp van peilbesluit, vermeld in paragraaf 4, kunnen uiterlijk de laatste dag van de termijn van het openbaar onderzoek, vermeld in paragraaf 5, digitaal ingediend worden via het inspraakformulier op de website van de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, of analoog met een beveiligde zending op het gemeentehuis.

De algemeen directeur of zijn gemachtigde stelt binnen vijftien dagen na de laatste dag van het openbaar onderzoek een proces-verbaal op van het openbaar onderzoek, vermeld in paragraaf 5. Het proces-verbaal bevat een inventaris van de bezwaren en opmerkingen die ingediend zijn tijdens het voormelde openbaar onderzoek.

De algemeen directeur of zijn gemachtigde bezorgt zo snel mogelijk het proces-verbaal en de ontvangen bezwaren en opmerkingen aan de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2.

§7. Over het ontwerp van peilbesluit, vermeld in paragraaf 4, wordt advies gevraagd aan de adviesinstanties, vermeld in paragraaf 3, eerste lid.

De waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, bezorgt de documenten, vermeld in paragraaf 4, aan de adviesinstanties, vermeld in paragraaf 3, eerste lid.

De adviesinstanties, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, geven advies binnen zestig dagen nadat ze de adviesvraag, vermeld in het eerste lid, hebben ontvangen. Als er geen advies wordt verleend binnen de voormelde termijn, kan aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

§8. Als het ontwerp van peilbesluit, vermeld in paragraaf 4, een ontwerp van project-MER omvat, beslist de afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage, over de goedkeuring of afkeuring van het project-MER met toepassing van artikel 4.3.8, §2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. De afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage, houdt in haar beslissing rekening met:

- 1° de beslissing, vermeld in artikel 4.3.4, § 3 van het voormelde decreet;
- 2° de vereiste gegevens, vermeld in artikel 4.3.7. van het voormelde decreet;
- 3° de resultaten van het openbaar onderzoek, vermeld in paragraaf 5 en 6;

4° de ontvangen adviezen, vermeld in paragraaf 7.

De waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, bezorgt het proces-verbaal van het openbaar onderzoek, vermeld in paragraaf 6, en de ontvangen adviezen aan de afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage.

De afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage, bezorgt haar beslissing over het project-MER aan de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, binnen dertig dagen na de indiening van het verslag van het openbaar onderzoek en van de adviesronde, vermeld in het tweede lid.

Als de afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage, het milieueffectrapport afkeurt, wordt de goedkeuringsprocedure van het ontwerp van peilbesluit van rechtswege stopgezet.

§9. De waterbeheerder past het ontwerp van peilbesluit, vermeld in paragraaf 4, aan de resultaten van het openbaar onderzoek aan, vermeld in paragraaf 5 en 6, en aan de adviezen, vermeld in paragraaf 7, binnen negentig dagen na het einde van het openbaar onderzoek en de adviesronde, vermeld in paragraaf 5 en 7.

Aan de documenten, vermeld in paragraaf 4, tweede lid, kunnen alleen wijzigingen worden aangebracht die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de adviezen, vermeld in paragraaf 7, en de vragen, opmerkingen en bezwaren uit het openbaar onderzoek, vermeld in paragraaf 5 en 6.

De waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, bezorgen de volgende stukken aan de minister:

- 1° het ontwerp van peilbesluit, vermeld in paragraaf 4;
- 2° de documenten, vermeld in paragraaf 4, tweede lid;
- 3° het proces-verbaal van het openbaar onderzoek, vermeld in paragraaf 6.

De minister houdt bij de beslissing onder meer rekening met de resultaten van het openbaar onderzoek, vermeld in paragraaf 5 en 6, en met de inhoud van de adviezen, vermeld in paragraaf 7.

§10. Het goedgekeurde peilbesluit wordt tegelijkertijd bekendgemaakt op de website van de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, en op een digitaal platform over geografische informatie van de Vlaamse overheid.

Het ministerieel besluit tot goedkeuring van het peilbesluit wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Art. 26/4. §1. Een peilbesluit als vermeld in artikel 26/2. §1 blijft van kracht tot de minister de wijziging ervan goedkeurt.

§2. Ten minste om de zes jaar evalueert de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, het peilbesluit, vermeld in

26/2. §1, of evalueren de voormelde waterbeheerders hun gezamenlijke peilbesluit.

Bij de evaluatie worden ten minste de gerealiseerde peilen in relatie tot de beoogde peilen beoordeeld en wordt een stand van zaken van het actieplan, vermeld in artikel 26/3, §3 opgemaakt.

§3. Over de stukken die deel uitmaken van de evaluatie, vermeld in paragraaf 2, wordt het advies ingewonnen van de adviesinstanties, vermeld in artikel 26/3. §3, eerste lid.

De voormelde adviesinstanties geven advies binnen zestig dagen nadat ze de adviesvraag, vermeld in het eerste lid, hebben ontvangen. Als er geen advies wordt verleend binnen de voormelde termijn, kan aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

Nadat de waterbeheerder of de coördinerende waterbeheerder, vermeld in artikel 26/2, §1 en §2, de ontvangen adviezen verwerkt hebben, worden de definitieve evaluatie en de stand van zaken van het actieplan, vermeld in artikel 26/3, §3, aan de minister bezorgd.

§4. Als uit de evaluatie van het peilbesluit, vermeld in paragraaf 2, blijkt dat een wijziging van het peilbesluit nodig is, wordt de procedure, vermeld in artikel 26/3, §4 tot en met §9, toegepast.”

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 5. De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR